

LOKALE INCLUSIE AGENDA MEIERIJSTAD

MEEDOEN IN MEIERIJSTAD

MEIERIJSTAD

VOOR- EN DANKWOORD

In Meierijstad vinden we het belangrijk dat iedereen zoveel mogelijk mee kan doen. Dat is voor mensen met een beperking helaas nog niet altijd vanzelfsprekend. Sinds juli 2016 geldt in ons land het VN-Verdrag Handicap. Het doel van dit verdrag is om de positie van de mensen met een beperking in de samenleving te verbeteren. Met deze lokale inclusie agenda laten we zien hoe we dat gaan doen. Vanuit het principe 'niets over ons zonder ons' werken we hierbij samen met ervaringsdeskundigen.

Deze lokale inclusie agenda is tot stand gekomen samen met inwoners en partnerorganisaties. Met elkaars kennis en ervaring helpen we elkaar om de juiste dingen te doen om Meierijstad inclusiever en toegankelijk te maken. Ik ben ontzettend trots op onze Stichting Toegankelijk Meierijstad en de Projectgroep Inclusie. En wil hen bedanken voor hun inbreng voor deze agenda en hun bijdrage op de uitvoering hiervan. We zijn er nog niet, maar met deze lokale inclusie agenda zetten we samen stappen naar een inclusiever en toegankelijker Meierijstad.

Met elkaar zorgen we ervoor dat iedereen zoveel mogelijk mee kan doen!

Rik Compagne
Programmabestuurder Inclusie
September 2024

INHOUDSOPGAVE

Voor- en dankwoord 2

1. Hoe hebben we deze agenda gemaakt 4

2. Ontmoeten en dagbesteding 6

3. Ondersteuning

(op het gebied van Wet maatschappelijke ondersteuning en Mantelzorg) 8

4. Wonen 10

5. Onderwijs 12

6. Tot slot 14

1. HOE HEBBEN WE DEZE AGENDA GEMAAKT

Inclusie is een breed onderwerp dat bestaat uit veel verschillende deelonderwerpen. We zijn daarom begonnen met het op een rij zetten van deze verschillende thema's die te maken hebben met inclusie (Voor het in kaart brengen van de thema's hebben we gebruik gemaakt van de handreiking Lokale Inclusie Agenda van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) https://vng.nl/artikelen/handreiking-lokale-inclusie-agenda). Omdat we niet alles tegelijk kunnen doen, hebben we ervoor gekozen om te focussen op een paar onderwerpen.

Voor het bouwen en uitvoeren van deze agenda werken we samen met de Projectgroep Inclusie. Deze projectgroep bestaat uit mensen van verschillende organisaties (Adviesraad Sociaal Domein, Stichting Toegankelijk Meierijstad, Seniorenraad, Stichting Broodnodig, MEE en ervaringsdeskundigen).

Uit de 40 thema's heeft de projectgroep inclusie unaniem 4 onderwerpen gekozen om de komende periode mee aan de slag te gaan:

1. Ontmoeten en dagbesteding
2. Ondersteuning (Wet maatschappelijke ondersteuning en Mantelzorg)
3. Wonen
4. Onderwijs

Op 3 oktober 2023 hebben we tijdens een inwonersbijeenkomst gesproken over deze thema's. Met 65 deelnemers (inwoners en organisaties) hebben samen gekeken naar wat er goed gaat en wat er nog verbeterd kan wordt op deze vier onderwerpen. In de hoofdstukken 2 tot en met 5 zijn deze terug te vinden samen met de acties die we hierop gaan doen.

Samenvatting zie https://www.youtube.com/watch?v=loBuvTb5BEA

1.2 VERSTERKEN VAN WAT WE AL DOEN

Bij het bouwen van deze Lokale Inclusie Agenda zien we dat de acties op verschillende niveaus zitten. Van hele praktische acties tot grote projecten. Dat is ook logisch omdat de onderwerpen daarom vragen. Daarnaast zien we dat een aantal activiteiten aansluiten op projecten die al gestart zijn en daarom versterken we die vanuit deze agenda.
Verder is het belangrijk om te weten dat dit niet de enige onderwerpen zijn waarop we werken aan inclusie. Los van deze agenda werken als gemeente steeds aan thema's als Uniek Sporten, digitale inclusie, digitale toegankelijkheid (digitale toegankelijkheid en digitale inclusie lijken op elkaar maar zijn niet hetzelfde. Digitale toegankelijkheid gaat over het (technisch) toegankelijk maken van websites en apps voor mensen met een beperking. Bijvoorbeeld via de ondertiteling bij een film of beschrijving bij een afbeelding. Digitale inclusie gaat erover dat iedereen ook in het digitale tijdperk zoveel mogelijk mee kan doen. Denk hierbij aan cursussen om beter te worden in het gebruik van internet. Digitale inclusie is dus breder dan digitale toegankelijkheid), laaggeletterdheid, inburgeringsproces van nieuwkomers, toegankelijke openbare gebouwen, toegankelijke openbare ruimte en de gemeente als inclusieve werkgever.

Kortom: het zijn niet per se altijd nieuwe activiteiten maar we versterken vaak ook wat we al in gang hebben gezet. Aangezien dit de derde Meierijstadse inclusie agenda is past dat bij de fase waar we nu in zitten.

> "Ik word blij wanneer een ouder stel, waarvan één van hen in een rolstoel zit, samen kunnen gaan wandelen of boodschappen doen zonder obstakels buiten en binnen. Wanneer in de bibliotheek een groep vrijwilligers anderstaligen de Nederlandse taal leert spreken, te lezen en te schrijven. Wanneer mensen die digitaal vaardig zijn tijd vrijmaken om iemand te leren mailen met familie. Een buurtgenoot die wekelijks een paar uurtjes tijd vrijmaakt om te gaan wandelen of fietsen met iemand die dementerend is. Die grote en kleine zaken vormen een inclusieve gemeenschap."
>
> **Antoon Buiting - Ervaringsdeskundige en lid Stichting Toegankelijk Meierijstad**

2. ONTMOETEN EN DAGBESTEDING

We willen een samenleving zijn waarin iedereen kan meedoen, leren en talenten kan ontplooien. Zorg en ondersteuning willen we zo dicht mogelijk bij onze inwoners organiseren. Werk, ontmoeting of een zinvolle dagbesteding is daarbij belangrijk. Daarom werken we toe naar zoveel mogelijk inloop- en dagbestedingsmogelijkheden in elke wijk of dorpskern.

2.1 STIMULEREN ONTMOETINGEN EN DAGBESTEDING IN DE WIJKEN EN DORPSKERNEN

Wat gaan we doen

- We ontwikkelen spelregels voor organisaties die nieuwe inloopplek met ontmoet- en dagbestedingsmogelijkheden willen opstarten om ervoor te zorgen dat de juiste ondersteuning op de juiste plek komt.
- We maken een plattegrond waarop te zien is waar op dit moment de ontmoeting- en dagbestedingsplekken zitten en voor welke doelgroepen deze zijn.
- We omschrijven wat er minimaal in de wijk moet zijn aan ontmoeting en dagbesteding. We stimuleren het ontstaan van ontmoeting en dagbestedingsmogelijkheden waaraan behoefte is in die wijk of dorpskern. Ook kijken we naar het totale aanbod verdeeld over Meierijstad.

2.2 MEER ONTMOETING VOOR MENSEN MET EEN BEPERKING OP HET GEBIED VAN SPORT EN CULTUUR

Wat gaan we doen

- We zetten in op het verder ontwikkelen van een Centrum voor Uniek Sporten met een regionale functie op het Sportpark Zuideinderpark in Schijndel.
  Vanuit het Centrum voor Uniek Sporten ondersteunen we reguliere sportclubs, zodat mensen met een beperking bij reguliere clubs in hun eigen omgeving kunnen sporten.
- We maken Uniek Sporten (Uniek sporten stimuleert en ondersteunt sporten voor mensen met een beperking, zie https://www.unieksporten.nl/) meer zichtbaar voor potentiële deelnemers via o.a. eerstelijns zorg zoals gebiedsteams, jeugdteams en huisartsen.
- In de week van toegankelijkheid organiseren we een sportevenement voor mensen met een beperking op het Centrum voor Uniek Sporten.

- We brengen in beeld welke professionele culturele organisaties een bijdrage leveren aan ontmoeting voor mensen met een beperking.
- We gaan starten met het organiseren van laagdrempelige wandelgroepen als hier behoefte aan is in een wijk of dorpskern binnen Meierijstad.

2.3 BEKENDHEID GEVEN AAN ALLE ONTMOET- EN DAGBESTEDINGSMOGELIJKHEDEN IN MEIERIJSTAD

Wat gaan we doen

- Op onze digitale sociale wegwijzer gaan we ontmoeting- en dagbestedingsmogelijkheden meer zichtbaar maken zodat potentiële gebruikers deze beter weten te vinden.
- We gaan meer gericht reclame maken voor deze sociale wegwijzer.

"Ontmoetingen en bezig zijn, zijn echt van belang, want wie heeft er nu niet graag iemand om mee te kletsen en leuke dingen te doen? Het is alleen niet voor iedereen even makkelijk. Ik vind dat het belangrijk is om de drempels te verlagen voor mensen met een beperking."

Anneke van de Cruijsen - Ervaringsdeskundige en lid Projectgroep Inclusie

3. ONDERSTEUNING (OP HET GEBIED VAN WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING EN MANTELZORG)

Een van de ambities van Meierijstad is het mensen mogelijk maken om langer thuis te kunnen blijven wonen, met behulp van het eigen sociale netwerk en eventueel met ondersteuning vanuit de gemeente. Om het langer thuis blijven wonen mogelijk te maken, biedt de gemeente vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ondersteuning aan. Voorbeelden hiervan zijn begeleiding, woningaanpassingen en hulp in het huishouden. Mantelzorgers hebben hierbij een hele belangrijke rol zodat mensen op een prettige manier langer thuis kunnen blijven wonen.

3.1 LANGERE INDICATIES AFGEVEN

Op dit moment wordt deze ondersteuning vanuit de Wmo voor minimaal 1 jaar en maximaal 2 jaar afgegeven. Voor inwoners die altijd ondersteuning nodig hebben gelet op hun blijvende beperking en situatie, is het niet nodig om dit elk jaar opnieuw te moeten aanvragen. Naast het voordeel voor de aanvrager is dit ook fijn voor medewerkers van de gemeente omdat het op deze manier voor allebei minder werk is. We hebben hier al ervaring mee opgedaan door ondersteuning automatisch te verlengen bij huishoudelijke hulp, begeleiding en dagbesteding in 2022 tot en met 2024.

Wat gaan we doen

- We gaan voor cliënten die in een stabiele situatie verkeren (en waarbij dat passend is) vanaf 2024 langere indicaties afgeven voor Wmo-voorzieningen. Het gaat om de (her)indicatie voor hulp bij huishouden, dagbesteding en individuele begeleiding.

3.2 MANTELZORG

Meierijstad heeft oog voor de vaak zware belasting van mantelzorgers, naast hun eigen werk, zorg voor hun eigen gezin en vrijwillige inzet. Samen met onze maatschappelijke partners willen we overbelasting voorkomen door waar nodig en mogelijk onze mantelzorgers te faciliteren en te ondersteunen. Vanuit de inwonersbijeenkomst zijn deze twee doelen naar voren gekomen:

- Vergroten bekendheid van bestaand aanbod van mantelzorgondersteuning.
- Inzichtelijk maken van praktische hulp aan huis voor mantelzorgers.

Deze twee hangen nauw met elkaar samen.

Wat gaan we doen

- Op initiatief van Senior-Rooi is onder meer met de Vrije Universiteit Brussel, de welzijnspartijen en de gemeente begin 2024 een onderzoek gestart naar de behoefte van mantelzorgers. Doel van dit onderzoek is het leveren van een bijdrage aan toekomstbestendige mantelzorg. Hoofdvragen daarbij zijn:
  - Hoe kunnen we ervoor zorgen dat mantelzorgers in Meierijstad op de been blijven?
  - Welke ondersteuning waarderen de mantelzorgers en wat wordt nog gemist?

Ook zijn vragen opgenomen over de bekendheid van het aanbod en de behoefte aan praktische hulp.

- Samen met de werkgroep gaan we aan de slag met de uitkomsten en zorgen weer voor dat we acties doen die passen bij de behoefte van mantelzorgers.
- We continueren ons ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers. https://www.meierijstad.nl/Alle_onderwerpen/Zorg_en_hulp/Mantelzorg

> "In het dagelijks leven roepen mensen met een beperking soms om hulp. Het gaat verder dan alleen een vraag; het is een uiting van het verlangen naar begrip. We moeten niet alleen helpen, maar ook begrijpen wat ze echt nodig hebben. Niemand mag over het hoofd worden gezien in de zorg. Laten we als samenleving streven naar inclusie, waar mensen met of zonder beperking kunnen rekenen op begrip en ondersteuning, te midden van het alledaagse leven."
>
> **Mart van Goor - Lid Projectgroep Inclusie & Adviesraad Sociaal Domein**

4. WONEN

We wensen al onze inwoners een plek dichtbij zijn of haar thuisomgeving. Dat betekent dat er verspreid over alle dorpskernen en wijken voldoende zorggeschikte woningen moeten zijn. Ook de leefbaarheid in de wijk is belangrijk. Bijvoorbeeld dat er voldoende ontmoeting- en dagbestedingslocaties zijn in wijken en dorpskernen zoals genoemd in hoofdstuk 2.

4.1 AANDACHT VOOR TOEGANKELIJKE WONINGEN EN WIJKEN VOOR EEN PRETTIG WOON- EN LEEFKLIMAAT - KWALITEIT

In de woonzorgvisie 2024 komt het thema toegankelijke woningen en wijken voor mensen met een beperking duidelijk naar voren en worden concrete acties genoemd om te werken aan meer toegankelijke woningen en wijken. In aanvulling hierop gaan we op dit thema aan de slag met woningcorporaties.

Wat gaan we doen

- We maken afspraken met onze woningcorporaties over de toegankelijkheid van hun woningen.
- We werken met onze samenwerkingspartners aan de uitvoering van de woonscans zodat mensen zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen.

Ervaringsdeskundigen geven aan dat het belangrijk is dat zij betrokken zijn bij planvorming. Zij weten als geen ander wat nodig is om een inclusieve leefomgeving te creëren. Uiteraard blijven we daarom bij nieuwe bouwplannen samenwerken met Stichting Toegankelijk Meierijstad.

- We blijven nauw samenwerken met Stichting Toegankelijk Meierijstad en vragen hen zoveel mogelijk om advies bij nieuwe projecten.

"Ik vind het belangrijk dat mensen met een beperking mee kunnen doen in de maatschappij, zich laten zien en niet aan de zijlijn blijven staan. Ik ben zelf ervaringsdeskundige en probeer via Stichting Toegankelijk Meierijstad obstakels voor mensen met een lichamelijke beperking zoveel mogelijk weg te halen. De stichting schouwt gebouwen op toegankelijkheid en geeft adviezen aan ondernemers om hun zaak toegankelijker te maken voor iedereen, ook voor rollators en rolstoelgebruikers. Daarnaast geven we ook gastlessen op scholen om ook kinderen te laten ervaren wat het is om een beperking te hebben en om ze bewust te maken hoe zij mensen met een beperking kunnen helpen."

Marthy van der Burgt - Ervaringsdeskundige en lid Stichting Toegankelijk Meierijstad & Projectgroep Inclusie

4.2 WE WERKEN SAMEN AAN EEN PASSEND AANBOD VAN WONINGEN - BESCHIKBAARHEID

Tijdens de inwonersbijeenkomst werden op het vlak van beschikbaarheid van toegankelijke woningen twee aandachtspunten meegegeven. Het eerste is het vergroten van het aantal woningen voor inwoners met specifieke zorgbehoeften. Het tweede gaat over de doorstroming naar volledige of gedeeltelijke zelfstandigheid. Dit zijn onderwerpen die om een wat langere adem vragen. Hiervoor zijn inmiddels verschillende projecten opgestart.

Wat gaan we doen

- Met het opstellen van de woonzorgvisie brengen we de behoefte en het aanbod aan zorggeschikte woningen in kaart om vervolgens te werken naar voldoende passende (inclusief toegankelijke) woningen die aansluiten op de behoefte van onze inwoners.
- We sturen aan om passende sociale huurwoningen met voorrang te blijven toewijzen aan inwoners met een beperking die een woning nodig hebben.

5. ONDERWIJS

Als het gaat om onderwijs is vanuit de projectgroep en de inwonersbijeenkomst een gerichte focus meegegeven op jongvolwassenen (16-27 jaar). Om zelfstandig te kunnen zijn, hebben jongvolwassenen een stevige basis nodig op vijf leefdomeinen. Dat gaat niet alleen om een zinvolle dagbesteding met onderwijs en/of werk, maar ook de overgang van jeugd- naar volwassenenzorg, een stabiele woonplek, een gezonde financiële situatie en een steunend sociaal netwerk.
De pijlers van zelfstandigheid noemen we ook wel de 'Big 5'. Krachtig hieraan is dat ze door jongeren zelf zijn geformuleerd:

1. **Wonen**
   Ik heb een passende, betaalbare woonplek alleen of met anderen, waar ik voor langere tijd kan blijven.
2. **Inkomen**
   Ik ben goed voorbereid op mijn financiële zelfstandigheid en het voorkomen of oplossen van schulden. En als ik het (nog) niet zelf kan, is er iemand die dit samen met mij kan doen. Ik heb een stabiel inkomen dat voldoende is voor nu en de nabije toekomst.
3. **Welzijn**
   Het gaat mentaal en lichamelijk goed genoeg met mij en ik heb het gevoel dat ik de toekomst aan kan. Ik herken bij mezelf wanneer het niet of minder goed met me gaat en ik weet waar en bij wie ik dan kan aankloppen voor hulp.
4. **School & werk**
   Ik ga naar school, studeer of werk en ik maak plannen voor wat ik later wil doen of worden.
5. **Support**
   Ik heb tenminste 1 volwassene die er altijd voor me is en ik heb steunende familie, vrienden en/of kennissen waar ik op kan rekenen.

5.1 EEN GEZAMENLIJK PLAN - KWETSBARE JONGEREN

De Big 5 is een visie en werkwijze die jongeren die opgroeien in kwetsbare omstandigheden helpt bij het creëren van een stevige basis waarop zij hun leven en toekomst verder vorm kunnen geven. Zodat ook deze jongeren de grootste kans hebben om zichzelf te ontwikkelen naar de beste versie van zichzelf.

Wat gaan we doen

- We werken in 2024 en 2025 aan het project Big 5. In dit project gaan we voor jongvolwassenen in de leeftijd van 16-27 jaar die meerdere problemen tegelijkertijd ervaren, samen met relevante partijen toewerken naar een meer integrale aanpak en betere dienstverlening.
- Daarnaast werken we aan een optimalisering van de overgang van Jeugd naar Wmo (18- / 18+).

5.2 INCLUSIEF ONDERWIJS

Naast de focus op de kwetsbare jongvolwassenengroep werken we ook samen met basisscholen aan inclusief onderwijs. Landelijk zien we een beweging van passend naar inclusief onderwijs. Passend onderwijs betekent dat kinderen zo dichtbij mogelijk onderwijs krijgen. Ook kinderen die extra ondersteuning nodig hebben. Inclusief onderwijs gaat een stap verder en heeft als doel om zoveel mogelijk alles onder 1 dak aan te bieden (zowel regulier als speciaal onderwijs). Meer informatie zie https://www.onderwijsconsument.nl/wat-is-inclusief-onderwijs/. Het doel hiervan is om alle kinderen (ongeacht beperking) naar dezelfde school te laten gaan, zo dicht mogelijk bij huis (bron: LEA 2022-2026). Dit vraagt om een goede verbinding tussen ouders, (speciaal- en basis) onderwijs en jeugdzorg.

Het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs 30 06, het Samenwerkingsverband Primair Onderwijs 30 05, het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30 05 en het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs 30 06 werken in onze regio op drie terreinen aan inclusief onderwijs:

- **Organisatorische inclusie:** thuisnabij naar school kunnen. Een dekkend netwerk aan voorzieningen creëren, zodat kinderen dichtbij huis een passende school kunnen vinden.
- **Sociale inclusie:** van en met elkaar leren. Kinderen ontmoeten elkaar en krijgen de kans om samen te leren. Sociale inclusie kun je vormgeven op het niveau van de buurt, op school en in de klas.
- **(Pedagogisch-)Didactische inclusie**: het omgaan met verschillen in de klas door professionals. Het tegemoetkomen aan de verschillende onderwijs- en ondersteuningsbehoeften. Maar ook aan verschillende interesses en talenten van kinderen.

Elk samenwerkingsverband heeft hoe zij werken aan inclusief onderwijs uitgewerkt in hun eigen meerjarig ondersteuningsplan. Het tempo en de inhoud waarop naar inclusief onderwijs wordt gewerkt, is per school maatwerk. De afspraken hiervoor worden vastgesteld in de Lokaal Educatieve Agenda (LEA).

Wat gaan we doen

- Samen met onze onderwijspartners maken we concrete afspraken over hoe we (verder) gaan bouwen aan inclusief onderwijs. Deze afspraken leggen we vast in de LEA.

> "Iedereen heeft het recht om naar school te gaan en te leren, ook als je een beperking hebt. Het is belangrijk omdat het je helpt groeien en jezelf ontwikkelen. Dat maakt niet alleen gelukkig, maar het opent ook de deur naar een toekomst die past bij wie jij bent."
>
> **Linda Foolen - Ervaringsdeskundige en lid Projectgroep Inclusie**

6. TOT SLOT

Met dit document heeft Meierijstad haar derde Lokale Inclusie Agenda beschreven. Er is sinds de eerste agenda van 2019 veel gedaan om Meierijstad inclusiever te maken. Goed om te zien is dat het hebben van een Lokale Inclusie Agenda helpt om inclusie samen op de kaart te hebben en hier met elkaar aan te werken.

Zoals eerder genoemd gebeurt er naast deze agenda nog veel meer. Een mooi voorbeeld is Stichting Toegankelijk Meierijstad die verschillende activiteiten uitvoeren zoals het bewustwordingsproject op scholen en hun diverse schouwrondes binnen gemeente Meierijstad. Ook vanuit de gemeente wordt naast de Lokale Inclusie Agenda volop ingezet op inclusie via een aparte programmalijn met verschillende thema's als digitale toegankelijkheid en de gemeente als inclusieve organisatie.

Het mooie van deze agenda is dat vanuit de projectgroep een duidelijke focus is gekozen op vier thema's. Dat helpt om samen gericht aan de slag te gaan. De samenwerking met de Projectgroep Inclusie, Stichting Toegankelijk Meierijstad, ervaringsdeskundigen en andere partners is daarbij onmisbaar. We zijn er nog niet, maar met elke Lokale Inclusie Agenda maken we samen Meierijstad inclusiever!

MEIERIJSTAD